

Силабус
навчальної дисципліни
“Професійна майстерність”
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма **“Фізична культура ”**

Спеціальність **014 Середня освіта (Фізична культура)**

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Викладач (і)	Наталя Самсутіна, к.п.н., доцент кафедри ФКСМВ
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org
Контактний телефон	
E-mail викладача:	nmsam@ukr.net
Графік консультацій	понеділок 14.20; середа 14.20

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Форма навчання	Кількість кредитів / годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
денна	4/120	20	20	80	екзамен
заочна	4/120	12	10	98	екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: професійна майстерність учителя фізичної культури, компоненти професійної майстерності, здібності, педагогічна техніка, педагогічний такт, авторитет учителя фізичної культури.

Мета та предмет курсу: формування фахових знань про сутність професії, компоненти професійної майстерності майбутнього учителя фізичної культури, розвиток творчого потенціалу, формування загальних та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти. Предметом вивчення навчальної дисципліни є компоненти професійної майстерності учителя фізичної культури.

Компетентності та програмні результати навчання:

ФК1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.

ФК2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному

вихованні.

ФКЗ. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з фізичного виховання.

Та демонструвати такі результати навчання:

ПРЗ 1. Знає та вміє застосовувати на практиці основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп, володіє засобами інтегрального гармонійного (розумового, духовного і фізичного) розвитку людини.

ПРЗ 3. Знає, як застосовувати на практиці основні вчення в галузі фізичної культури.

ПРЗ 4. Володіє актуальними технологіями педагогічного контролю і корекції, засобами і методами управління станом людини.

ПРЗ 6. Знає основні теоретичні положення в галузі фізичної культури.

ПРУ 2. Спроможний розвивати педагогічну думку, методи педагогічного контролю і контролю якості навчання, актуальні дидактичні технології.

ПРУ 3. Володіє педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ПРК 4. Організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Загальні основи професійної майстерності учителя фізичної культури.

Тема №1. Зміст професійної майстерності вчителя фізичної культури та шляхи її реалізації.

Тема №2. Самоорганізація та самоосвіта як індивідуальні передумови успішної професійної діяльності вчителя фізичної культури.

Змістовий модуль 2. Складові професійної майстерності учителя фізичної культури.

Тема №3. Основні компоненти професійної майстерності учителя фізичної культури.

Тема №4. Авторитет як компонент професійної майстерності учителя фізичної культури.

Змістовий модуль 3. Педагогічний такт та стилі діяльності вчителів фізичної культури.

Тема № 5. Педагогічний такт учителя фізичної культури.

Тема № 6. Стилi діяльності та керівництва вчителя фізичної культури.

Змістовий модуль 4. Особливості педагогічного мовлення вчителя фізичної культури.

Тема № 7. Складові техніки професійного педагогічного мовлення вчителя фізичної культури.

Тема № 8. Специфічна термінологія та її використання у професійній діяльності учителя фізичної культури.

Змістовий модуль 5. Педагогічна техніка в професійній майстерності учителя фізичної культури.

Тема № 9. Педагогічні здібності учителя фізичної культури.

Тема № 10. Складові педагогічної техніки учителя фізичної культури.

Змістовий модуль 6. Творчість в професійній майстерності учителя фізичної культури.

Тема № 11. Уява та творчість учителя фізичної культури.

Тема № 12. Увага та спостережливість на уроці фізичної культури.

Змістовий модуль 7. Педагогічне спілкування учителя фізичної культури.

Тема 13. Професійне педагогічне спілкування: особливості, етапи, стилі.

Тема 14. Переконавання та навіювання як засоби комунікативного впливу.

Змістовий модуль 8. Професійне становлення молодого вчителя.

Тема 15. Професійне становлення майбутніх учителів фізичної культури

Тема 16. Характеристика особливостей професійної діяльності вчителя фізичної культури у умовах Нової української школи.

Методи навчання:

1. Словесні: пояснення, розповідь, лекція, бесіда (вступна, бесіда-повідомлення, бесіда-повторення, репродуктивна).

2. Наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

3. Практичні: вправи, практичні роботи.

4. За основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання: методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок.

5. За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові.

6. Методи стимулювання навчальної діяльності:

6.1. метод навчальної дискусії – суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу;

6.2. метод створення ситуації новизни навчального матеріалу;

6.3. метод опори на життєвий досвід здобувачів.

7. Методи контролю і самоконтролю у навчанні:

7.1. метод усного контролю: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване;

7.2. метод письмового контролю;

7.3. метод тестового контролю;

8. Сторітеллінг.

9. Скрайбінг.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати під час он-лайн навчання, тестування та підготовки практичних завдань під час заняття. Відвідування занять є обов'язковим. Спілкування між викладачем і здобувачами вищої освіти відбувається на платформі ZOOM, а також у системі електронного забезпечення навчання MOODLE та в рамках контролю самостійної роботи.

Здобувачі вищої освіти можуть використовувати ШІ відповідально для підтримки

навчального процесу. При цьому здобувачі вищої освіти: критично перевіряють отримані від ШІ результати; розкривають внесок ШІ у роботах відповідно до таксономії GAIDeT (GAIDeT - таксономія, яка дозволяє студенту вказати, що саме у роботі було створено або оброблено за допомогою ШІ, забезпечуючи прозорість і чесність оцінювання); дотримуються правил оцінювання та вимог конфіденційності; уникають повної заміни власної роботи ШІ та дотримуються обмежень завдань.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

Система електронного забезпечення навчання – MOODLE, в якій розміщуються навчальні матеріали дисципліни, програма для організації відео конференцій ZOOM.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне тестування та самостійна робота															
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5		Змістовий модуль 6		Змістовий модуль 7		Змістовий модуль 8	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5
Підсумковий тест (екзамен)												Сума			
50												100			

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала та критерії оцінювання:

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

90-100	здобувач вищої освіти виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
B 78-89	здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
C	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати

65-77	інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
D 58-64	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
E 50-57	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям)
FX 35-49	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %)
F 1-34	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів і потребує повторного вивчення курсу навчальної дисципліни

Список рекомендованих джерел:

1. Бугаєнко Т. В. Індивідуальність і стиль учителя фізичної культури : навч.-метод. посіб. / Т. В. Бугаєнко. – Суми : ФОП Цьома С. П., 2018. – 84 с.

2. Методичний путівник Нової української школи: фізична культура : збірник методичних матеріалів / Качан О. А., Кудрявець Д. С., Вольвак М. О. за заг. ред. Качана О. А. – Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2021. – 62 с.

3. Основи педагогічної майстерності. Опорні конспекти лекцій для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 014 «Середня освіта (фізична культура)», освітній ступінь «бакалавр» : навчальний посібник / укладач Хома Т.В. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2021. 112 с.

4. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності в основній школі: теорія та методика : монографія / О. О. Безкопильний. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2020. – 552 с.

5. Чиженок Т.М., Коваленко Ю.О. Професійна майстерність учителя фізичної культури: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фізична культура і спорт» освітньо-професійної програми «Фізичне виховання». Запоріжжя: ЗНУ, 2019. 109 с.

Допоміжна:

6. Литвиненко О.М. Професійна майстерність викладача фізичної культури : навчально-методичний посібник / О.М. Литвиненко. – Миколаїв, МНУ ім.В.О.Сухомлинського, 2014. – 161.

7. Наумчук В.І. Словник-довідник основних термінів і понять з теорії та методики фізичного виховання і спорту / Володимир Іванович Наумчук . – Тернопіль: Видавництво Астон, 2013. – 96 с.

8. Професійна майстерність учителя фізичного виховання : навч. посіб. / Галина Валентинівна Балахничева, Людмила Василівна Заремба, Анатолій Васильович Цьось. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 64 с.

Інтернет-ресурси:

9. <https://bdpu.org.ua/>

10. <https://nus.org.ua/>

11. <https://mon.gov.ua/ua>